

prethodna dva rada, s time da su mu izvori novinske tiskovine na prijelazu 19. na 20. stoljeće. Ti se zapisi mogu sagledati kroz prizmu propagande, političke manipulacije i teritorijalnih pretenzija.

Makedonka Mitrova napisala je rad *The Treaty of Bucharest and the Unsolved Balkan Issues* (235-254) koji se bavi razdobljem koje je uslijedilo nakon Balkanskih ratova i formiranja modernih država na Balkanu. Poseban naglasak je stavljen na sporazum u Bukureštu koji je nakon 1914. uzrokovao probleme za Makedoniju jer je njezin teritorij dan susjednim balkanskim zemljama koje su tek zadobile neovisnost.

Skoro istom temom u članku *The Bucharest Peace Treaty of 1913: a Historical and Legal Analysis* (255-266) bavile su se Biljana Popovska i Ivanka Dodovska, koje se posvećuju makedonskim političkim mukama na početku 20. stoljeća. Sporazum u Bukureštu bio je kulminacijska točka mnogih prethodnih bilateralnih pregovora i riješio je teritorijalne ambicije susjednih država u korist svih, osim Makedonije.

Violeta Ačkovska potpisuje članak *The Political Condition in DF Macedonia (1944-45) and the Problem of Unification of the Macedonian People* (267-284), u kojem daje doprinos poznavanju razdoblja nakon Drugog svjetskog rata u Makedoniji, s posebnim naglaskom na kratke unutrašnje kolizije između dviju političkih frakcija – one koja je budućnost Makedonije vidjela unutar Jugoslavenske federacije te druge koja je podupirala neovisnost. Prva je opcija prevladala, iako ne bez sukoba, a kroz desetljeća kasnije, podupiratelji druge opcije izdvojeni su kao državni neprijatelji te ih je OZNA progonila. Članak se ponajviše bavi time kako se jugoslavenski režim obračunao s frakcijom.

A House of Cards: The Yugoslav Concept of Total National Defense and its Critical Weakness (285-302) rad je kojeg potpisuje Jamie Horncastle te objašnjava sustav obrane jugoslavenske vojske. Prijašnja historiografija nije uzimala u obzir da je to bio kompleksan stroj koji je, da bi postigao učinkovitost, morao biti jedinstven bez obzira na federativnost države. Kako su devedesete godine 20. stoljeća pokazale, sustav je propao kada je jedinstvo zamijenio novi koncept – nacionalizam. A razorni su rezultati poznati svima.

Posljednji rad ovog sveska napisale su Dijana Petreska i Gordana Mojsoska, a nosi naslov *The Role of the International Institute for Archival Science in the Exchange of the Latest Experiences in Archival Studies and Websites Dedicated to Archives* (303-310) koji je više od metodološke prirode jer se bavi, kako i sam naslov kaže, najnovijim sustavima i bazama podataka u arhiviranju. Poseban je naglasak stavljen i na International Institute for Archival Studies, kao katalizator za sva tehnološka postignuća.

Treći svezak časopisa *Macedonian Historical Review* trebao bi izaći krajem 2012., stoga bi bila dobrodošla istraživanja zainteresiranih znanstvenika koji se bave balkanskim temama. Kao što su prva dva sveska pokazala, ovo je samo početak drugačije povijesne tradicije, koja će biti korisna znanstvenim zajednicama na Balkanu i šire.

Jelena Jarić

Medium Aevum Quotidianum, br. 62 (62 str.) – br. 63 (104 str.), Krems 2011.-2012.

Posljednja dva broja časopisa *Medium Aevum Quotidianum* po običaju su započela predgovorom što ga je napisao glavni urednik Gerhard Jaritz, koji je ukratko predstavio sadržaje radova koja se nalaze u 62. i 63. broju ovog prestižnog časopisa. Potrebno je istaknuti kako se uz znanstvene radove u časopisu nalazi i nekoliko prikaza knjiga.

Angelika Kölbl autorica je prvog članka u broju 62 spomenutog časopisa pod nazivom *Frauen im Allgemeinen und Ehefrauen im Besonderen. Zur frauendidaktischen Relevanz der Lehrdichtung des "Seifried Helbing"* (6-20). U uvodu rada autorica sumira recentna saznanja o pitanju autorstva srednjovjekovnih satiričko-didaktičkih tekstova koji se pripisuju Seifridu Hlebingu.

Analizirajući same tekstove, autorica sagledava Hlebingova razmišljanja o ženskom rodu. Tako autorica najprije kreće od dijela teksta u kojem srednjovjekovni pisac opisuje potragu za savršenom suprugom. Prateći originalni tekst, autorica prenosi poglavlja o vrstama žena koje je srednjovjekovni autor smatrao problematičnima, pa tako izdvaja neiskrene žene, kokete, žene koje se previše dotjeruju, one koje kritiziraju do onih žena koje su ravnodušne. Ipak, unatoč satiričkom stilu, Seifrid Hlebing ističe i žene koje su vrijedne i kreposne te ih predstavlja kao poželjan tip životne suputnice.

Contextualising and Visualising Saints in the Fourteenth and Fifteenth Centuries (21-39) rad je Katerine Horniackove, u kojem autorica raspravlja o razlikama u percepciji srednjovjekovnih svetačkih kultova s obzirom na mjesto štovanja. Autorica se oslanja na ranije metodološke smjernice, ali i suvremene koncepte osjećaja za mjesto koje se proučava. Razmatrajući mjesta prikaza svetih osoba, autorica se posebno osvrće na vrste interijera i eksterijera u kojima su prikazani. Autorica tako navodi, kako su takve pozadine u slikarstvu često bile prilagođene promatračima, pa su zato česti prikazi u okolini s kojom se promatrač mogao poistovjetiti ili je za njega predstavljala neko emotivno značenje.

Susanne Richpler je autorica opsežne recenzije pod naslovom *Memoria Mittelalter – aktiv, passiv oder manipuliert?* (49-53). Točnije, autorica na vrlo detaljan način prikazuje zbornik radova pod naslovom *The Making of Memory in the Middle Ages* (Later Medieval Europe, sv. 4), koji je nastao kao plod međunarodne radionice pod nazivom *Medieval Memories: Case Studies, Definitions, Contexts*, koja održana u Pragu u kolovozu 2007. godine. Autorica na vrlo detaljan način prikazuje čak 24 rada koji na interdisciplinarni način prikazuju brojne teme iz kršćanske i židovske srednjovjekovne kulture.

U prvom radu 63. broja časopisa *Medium Aevum Quotidianum*, naslovljenom "Graue Eminenzen" in der Kleinstadt. Die Stadtschreiber und Kirchenmeister von Korneuburg (5-19), autorica Kornelia Holzner-Tobisch obrađuje problematiku raspodjele moći u svakodnevnom životu donjoaustrijskog grada Korneuburga. Točnije, autorica navodi kako se ne bavi problematikom komunalne elite koja je tijekom 15. st. potjecala iz krugova obrtnika i trgovaca, što je usko povezano s odličnim prometnim položaja Kornneuburga na Dunavu, a iz čijih su redova potjecali gradonačelnici i ostale relevantnije osobe u gradu, nego osobama iz "drugog plana", točnije gradskim bilježnikom i laičkom osobom zaduženom za upravljanje crkvenim nekretninama pod nazivom *Kirchenmeister*. Takve su osobe, posebice tijekom rekonstrukcije župne crkve u posljednjim desetljećima 15. st., bile izrazito važne i prisutne u svakodnevnoj percepciji duhovnog, o čemu svjedoče i brojni pisani izvori. Jednu od bitnijih osoba iz "drugog plana", autorica uočava u osobi gradskog bilježnika Erharda von Asparna koji je sa svojim djelovanjem započeo u listopadu 1444. godine. Autorica naime uočava kako se u kasnosrednjovjekovnom i ranonovovjekovnom razdoblju u promatranoj komuni bilježnici rijetko ističu imenom i prezimenom, no kako je očigledno da je spomenuti bilježnik bio prvi koji prepoznao mogućnost široke primjene svojih ovlasti u svakodnevnom životu prostora u kojem živi. Autorica je najprije pojasnila konkretni pravni položaj i obaveze ovakvog bilježnika, kao i vrste dokumenata u čijem je sastavljanju sudjelovao, a pozabavila se i nekim paleografskim posebnostima koje je zatekla u promatranoj arhivskoj građi na prijelazu iz kasnosrednjovjekovnog u ranonovovjekovno doba. Autorica uočava i izrazitu važnost gradske vijećnice kao mjesta gdje se jako osjeća razmjena svakodnevnih podataka na relaciji između vlasti i stanovništva.

Adriana Vignazia je autorica vrlo detaljnog rada pod nazivom *Die Mariegola der Bäcker in der Biblioteca civica von Padua* (20-90), u kojem je usporedila dvije matrikule pekarskih bratovština u Padovi i to jednog primjerka iz 16. st., te jednog iz 15. stoljeća. S obzirom na činjenicu kako djelovanje bratovština završava Napoleonovim dolaskom u grad 1806., radi boljeg prikaza situacije, autorica je najprije dala prikaz socijalno ekonomskih prilika u Padovi u razdoblju 16.-18. stoljeća. Nadalje, autorica je vrlo detaljno analizirala paleografske posebnosti samog teksta matrikule u kojoj su prve odredbe zapisane krajem 16. stoljeća, a provodeći

paleografsku analizu, autorica paralelno donosi i transkribirane primjere. Paralelno uspoređujući dva teksta matrikule, autorica je prikazala brojne zanimljivosti iz svakodnevnog života jedne sjevernotalijanske komune kroz pravila udruženja jedne skupine obrtnika, čija se djelatnost tijekom promatranog razdoblja nosila, uz profesionalne probleme i s brojnim vanjskim faktorima koji su utjecali na njihovu djelatnost. Također, analizirajući status bratovštine, koji se kao i pekarska djelatnost pogoršavao, posebice u 17. st., autorica uočava brojne zanimljive paralele s unutarnjim problemima sa kojima se susretala i sama Mletačka Republika, do trenutka kada se bratovština ugasila zajedno s Republikom. U nastavku rada autorica je priložila brojne priloge iz računskih knjiga bratovštine, uključujući transkribirane dijelove teksta, kao i brojne tabele s cijenama kruha, ali i ostalim davanjima bratima i same bratovštine tokom cijelog promatranog razdoblja.

Na samome kraju 63. broja ovog prestižnog časopisa nalazi se metodološki članak Brigitte Rath pod naslovom *Vorworte* (91-100), u kojemu se polemički osvrće na knjigu Helmuta Bräuera pod naslovom *Struktur, Funktion, und Quellenwert in der stadsgeschichtlichen Literatur der frühen Neuzeit am Beispiel Obersachsen*. Riječ je o radu u kojemu spomenuta autorica na metodološkoj razini razmatra vrijednost uvoda, odnosno uvodnih studija pri proučavanju ranomodernih tema, a spomenutu knjigu Helmuta Bräuera koristi kao predložak.

Na samome kraju, potrebno je istaknuti kako su posljednja dva broja časopisa *Medium Aevum Quotidianum* zadržala vrlo visoku znanstvenu razinu, te su iznova potvrdila ovo izdanje kao jednog od predvodnika istraživanja problematike svakodnevnog života u kasno-srednjovjekovnom i ranonovovjekovnom razdoblju. Iako su sami tekstovi izrazito specijalizirani, te ne otvaraju puno mogućnosti za čitanje široj čitalačkoj publici, to samo potvrđuje ranije navedenu tvrdnju kako je *Medium Aevum Quotidianum* vrlo uspješan projekt austrijskih znanstvenika koji kontinuirano rade na prikazivanju rada cijelog niza autora mlađe i srednje generacije, koji se uglavnom bave tematikom s područja povijesti svakodnevnog života na srednjoeuropskom prostoru.

Goran Budeč

Cahiers de civilisation médiévale, X^e-XII^e siècles, god. 54, br. 213-216, Poitiers 2011., 447 str.

Pedeset i četvrto godište serijske publikacije *Cahiers de civilisation médiévale, X^e-XII^e siècles* objavio je poznati Centar za srednjovjekovne studije (*Centre d'études supérieures de civilisation médiévale*) 2011. u Poitiersu. Ovo godište sadrži više rubrika negoli je to uobičajeno. Tako broji dvanaest članaka, jedan rad u rubrici *Mélange*, dva rada u rubrici *Chronique*, rad u rubrici *Annonce* te 44 prikaza iz područja kulturne povijesti.

Les Maccabées, modèles des guerriers chrétiens des origines au XII^e siècles [Makabejci, modeli kršćanskih ratnika od početaka do 12. stoljeća] (3-19) naslov je rada kojeg potpisuje Sylvain Gougunheim. U članku se analizira upotreba likova iz Prve i Druge knjige o Makabejcima i njihova transfiguracija u razdoblju od prvih stoljeća kršćanstva do kasnog 12. stoljeća. Crkva kasne antike i njezini pisci (od Origena i Ciprijana do sv. Augustina) gledala je Makabejce kao prethodnike kršćanskih vjerovanja, što je najprije postao prototip za kršćanske mučenike, u slučaju kada su oni utjelovili model borbe za vjeru (*miles Christi*) na bojnopolju ili propovijedanjem. Makabejce i model što ga predstavljaju obradio je u svojim pisanjima i sv. Bernard koji je smatrao da oni zaslužuju kraljevstvo nebesko jer su progonjeni zbog svoje vjere. Sa 10. stoljećem priča je dalje razrađena jer se u nekim narativnim spisima povlače paralele između borbi Makabejaca i borbi otoskih trupa protiv Mađara, slaveći kršćane koji se bore čak i kada su brojčano nadjačani. U tome trenutku dolazi do promjene u stavu prema njima jer se oni više ne promatraju kao pasivne žrtve, već kao aktivni sudionici. Potvrdu navedenog mišljenja